

УДК 330.34

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗОВНІШНЬОЇ ДОПОМОГИ: АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ ЦІЛЮВИХ ПОКАЗНИКІВ ПУСАНСЬКОГО ПЛАНУ ПАРТНЕРСТВА

Кожухова Т.В.

Криворізький економічний інститут
ДВНЗ «Криворізький національний університет»

Розглянуто основні принципи підвищення ефективності зовнішньої допомоги. Проаналізовано виконання цільових показників за індикаторами Пусанського плану партнерства для ефективного співробітництва в цілях розвитку. Досліджено найвищі та найнижчі показники Пусанського плану партнерства в розрізі країн. Виявлено відсутність прогресу в досягненні зміцнення та використання інститутів країн, що розвиваються. Визначено заходи щодо підвищення ефективності зовнішньої допомоги.

Ключові слова: зовнішня допомога, ефективність зовнішньої допомоги, Паризька декларація, Пусанський план партнерства, сталий розвиток

Постановка проблеми. У виконанні порядку денного в галузі сталого розвитку на період до 2030 р., прийнятого Генеральною Асамблеєю ООН у вересні 2015 р. [1], зовнішня допомога відіграє важливу роль, доповнюючи зусилля країн, що розвиваються, з мобілізації державних ресурсів на національному рівні. За час, що минув після прийняття Монтерейського консенсусу, який закликав розвинені країни зробити конкретні зусилля для досягнення цільового показника виділення країнам, що розвиваються, офіційної допомоги в цілях розвитку (ОДР) в обсязі 0,7% і 0,15–0,20% від ВВП на потреби найменш розвинених країн [2], та Йоганнесбургського плану виконання рішень Всесвітньої зустрічі на вищому рівні зі сталого розвитку, який визнав той факт, що у світовій спільноті є кошти та ресурси для забезпечення узгоджених на міжнародному рівні обсягів допомоги [3], був досягнутий суттєвий загальний прогрес. У всьому світі значно зросли масштаби економічної діяльності й обсяги фінансування, більш широке коло зацікавлених учасників стало виділяти на цілі розвитку фінансові ресурси.

Незважаючи на ці досягнення, багато країн, як і раніше, стикаються з серйозними проблемами, в деяких з них відзначається все більше відставання. Не дивлячись на те, що обсяг був основним показником в рамках моніторингу зовнішньої допомоги, світове співтовариство вже довгий час відчуває стурбованість з приводу її ефективності та визнає, що для прискорення досягнення цілей у сфері сталого розвитку, важливими є не тільки обсяги допомоги, але і її якість. Все більшого значення набуває здійснення моніторингу та оцінки підвищення ефективності зовнішньої допомоги, визначення проблем у цій сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблематики, що пов'язана з ефективністю зовнішньої допомоги, присвячені роботи таких західних вчених-економістів, як Р. Бхавнани (R. Bhavnani) [4], К. Бьорнсайд (C. Burnside) [5], Д. Доллар (D. Dollar) [5], У. Істерлі (W. Easterly) [6], М. Клеменс (M. Clemens) [4], С. Ределет (S. Radelet) [4], Дж. Сакс (J. Sachs) [7]. Офіційну допомогу як інструмент стимулювання економічного розвитку та інтеграції бідних країн в світову економіку розглядав І.Р. Мавланов [8], проблеми ефективності сприяння міжнародному розвитку

досліджував Ю.К. Зайцев [9], роль допомоги міжнародному розвитку в досягненні цілей і завдань, поставлених у Декларації тисячоліття проаналізована Л.М. Капіцею [10].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Процеси, що відбуваються у сфері фінансування сталого розвитку, потребують постійної уваги. Оцінка виконання цільових показників за світовими стандартами ефективності зовнішньої допомоги та визначення проблем у цій сфері дозволить приймати своєчасні обґрунтовані рішення на національному та міжнародному рівнях.

Мета статті. Метою статті є аналіз виконання цільових показників Пусанського плану партнерства та виділення проблем підвищення ефективності зовнішньої допомоги.

Виклад основного матеріалу. Як вже зазначалося, проблеми підвищення ефективності зовнішньої допомоги вже давно перебувають в центрі уваги не тільки вчених-економістів, але й усього світового співтовариства. З метою трансформації порядку надання допомоги для покращення якості та отримання більшого впливу на сталий розвиток було проведено низку форумів високого рівня з визначенням основних принципів та заходів з питань підвищення ефективності зовнішньої допомоги:

· Форум Високого рівня з питань узгодженості (Рим, Італія, 2003 р.) – узгодженість допомоги з пріоритетами країни-партнера; визначення шляхів та засобів вдосконалення політики окремих установ і країн з метою полегшення процесу узгодження; поступове впровадження стандартів передової практики в процес надання допомоги й управління нею з урахуванням конкретних умов країн; активізація зусиль донорів в роботі шляхом децентралізації співпраці на міжнародному рівні, підвищення ступеню гнучкості персоналу, розташованого в країнах, з більш ефективним управлінням програмами; вироблення стимулів, що сприяють управлінню та визнанню персоналом переваг узгодження в інтересах підвищення ефективності допомоги; надання підтримки діяльності в країнах методами, що підвищують здатність урядів брати на себе більш активну керівну роль і відповідати за результати розвитку; заохочення застосування узгоджених підходів в рамках глобальних і регіональних програм [11];

• Другий Високий форум (Париж, Франція, 2005 р.) – визначені цілі на 2010 р.: приналежність – країни-партнери повинні здійснювати ефективне керівництво розробкою політики й стратегії щодо розвитку та координувати свою діяльність з розвитку; узгодженість – всебічна допомога повинна ґрунтуватися на національних стратегіях розвитку, інститутах і процедурах країни-партнера; гармонізація – діяльність донорів на більш гармонізованій та прозорій основі з підвищеною колективною ефективністю; управління, орієнтоване на результати – управління ресурсами та вдосконалення процесу прийняття рішень, орієнтованого на результати; взаємна підзвітність – донори та партнери є підзвітними за результати з розвитку [12];

• Третій форум (Аккра, Гана, 2008 р.) – з метою прискорення та поглиблення процесу реалізації положень Паризької декларації щодо підвищення ефективності зовнішньої допомоги виокремлено такі завдання – зацікавлена участь країни в реалізації програм; створення більш ефективних та всеосяжних партнерств; отримання результатів у сфері розвитку та звітність за результатами [13];

• Четвертий форум (Пусан, Корея, 2011) – для зміцнення зусиль щодо досягнення конкретних і стійких результатів визначено принципи, які повинні керувати діями у сфері підвищення ефективності зовнішньої допомоги – право на пріоритетність розвитку країн, що розвиваються; зосередженість на результатах; співробітництво в цілях інклюзивного розвитку; прозорість і підзвітність один одному [14].

Одним з найважливіших інструментів забезпечення якості допомоги є Паризька декларація, яка не тільки визначила принципи підвищення ефективності зовнішньої допомоги, але й встановила 13 цільових показників для оцінки їх дотримання на національному рівні та використання в міжнародному моніторингу: 1) наявність діючої стратегії розвитку; 2) надійні національні системи; 3) узгодженість потоків зовнішньої допомоги з національними пріоритетами; 4) посилення потенціалу за допомогою координованої підтримки; 5) використання національних систем державного фінансового управління; 6) використання національних систем закупівель; 7) посилення потенціалу за допомогою усунення паралельних структур; 8) передбачуваність допомоги; 9) незв'язана допомога; 10) використання спільних систем або процедур; 11) заохочення проведення спільної аналітичної роботи; 12) структури, орієнтовані на результат; 13) взаємна підзвітність [12].

Не дивлячись на значні зусилля країн у досягненні цілей, поставлених Паризькою декларацією на 2010 р., результати моніторингового дослідження 32 країн у 2006/2010 рр. показали, що лише 1 з 13 з цілей була виконана (індикатор 4: посилення потенціалу за допомогою координованої підтримки – 50% потоків технічного співробітництва реалізовані через координовані програми, що відповідають національним стратегіям країн партнерів) [15].

З метою моніторингу прогресу та забезпечення глобальної підзвітності на основі Паризької декларації та Пусанських зобов'язань у 2012 р. були розроблені індикатори та цільові показники

Пусанського плану партнерства для ефективного співробітництва в цілях розвитку [16], стан виконання яких представлений в табл. 1.

Більш детальний аналіз виконання цільових показників за індикаторами Пусанського плану партнерства надасть можливість виявити тенденції та виділити проблеми в підвищенні ефективності зовнішньої допомоги. Оскільки за першими трьома індикаторами неможливо здійснити аналіз через занадто короткий термін для оцінки прогресу, проаналізуємо стан виконання індикаторів 4-10.

Індикатор 4. До країн, що зробили більш доступною інформацію про співпрацю щодо сприяння розвитку, та отримали найвищі оцінки за своєчасність, рівень деталізації та прогнозованість інформації відносяться Великобританія (100%, 68%, 85%), Нідерланди (100%, 61%, 69%), Фінляндія (50%, 59%, 82%), Швеція (75%, 70%, 46%), Австрія (38%, 58%, 77%), Бельгія (25%, 54%, 91%). Найнижчі загальні оцінки мають Австралія (38%, 58%), Японія (38%, 52%) та Норвегія (50%, 55%) через невиконання зобов'язань щодо прогнозованості інформації.

Індикатор 5. У посиленні передбачуваності співпраці найвищих результатів досягли Нова Зеландія – частка виплаченої допомоги в загальному запланованому обсязі збільшилася з 65% у 2010 р. до 100% у 2013 р., Люксембург (з 52% до 85%), Франція (з 49% до 78%), Нідерланди (з 52% до 79%) відповідно. До країн, які не тільки не виконали зобов'язання за цільовим показником, але й збільшили розрив, відносяться Іспанія, Португалія, Канада, Німеччина, Китай. Серед країн-донорів найбільшу частку допомоги від запланованого обсягу в 2013 р. отримали Бангладеш, Бенін, Кабо-Верде, Кот-Д'Івуар, Гондурас, Танзанія, Тимор-Лешті, Західний берег і Сектор Газа, Мозамбік, Нігер (більше 90%). 100% від запланованого обсягу допомоги отримали Непал та Самоа. Найнижчі показники мають Конго (54%), Ямайка (44%) та Малі (38%).

Щодо перспективного плану загального обсягу фінансування, то найбільшу частку допомоги до середньострокового плану 2014 р. включили Австрія, Бельгія, Тайвань, Португалія, Великобританія – 100%; 2015 р. – Тайвань, Великобританія – 100%; 2016 р. – Іран – 94%, Італія – 75%, Ірландія – 74%, Швеція – 73%, Японія – 70%. Лідерами серед країн-донорів, 100% допомоги яких включено в плани 2014 – 2016 рр., є Кабо-Верде, Самоа, Того. Високі стабільні показники за цим індикатором мають також Камбоджа (98%), Вірменія, Буркіна-Фасо (97%), Лесото, Сенегал, В'єтнам (93%). Найнижчі – Гондурас (9%), Західний берег і Сектор Газа, Конго (33%), Конго, Кот-Д'Івуар (35%). Не дивлячись на те, що передбачуваність допомоги є необхідною для планування країн-одержувачів, в періоди криз і дефіциту ресурсів донорам важко забезпечити виконання цього індикатора. Передбачуваність зменшується також через фрагментарність допомоги, що підвищує волатильність надходження ресурсів.

Індикатор 6. Зобов'язання щодо збільшення до 85% допомоги, що враховується в бюджеті парламенту країни, виконали Китай (98%), Португалія (96%), Саудівська Аравія, Туреччина (94%), Швеція (92%), Ірландія (86%), близькі до виконання

Данія (84%), Фінляндія (82%) та Нова Зеландія (81%). При цьому Португалія порівняно з 2010 р. збільшила частку на 62%, Китай – на 40%, Нова Зеландія – на 17%. У 2013 р. 100% допомоги включено в бюджет таких країн, як Кабо-Верде та Самоа; 85% та більше – в бюджет Кенії, Непалу, Лесото. Найнижчі показники мають Єгипет (19%), Перу та Філіппіни (24%), Ямайка (30%).

Індикатор 7. Взаємна підзвітність акторів щодо співпраці у сфері сприяння розвитку на основі інклюзивного аналізу передбачає наявність в країнах, що розвиваються, політики у сфері допомоги/

партнерстві, яка визначає їх пріоритети, цільових показників ефективного розвитку на рівні країни, здійснення регулярної оцінки прогресу, активну участь інших зацікавлених сторін, оприлюднення результатів. Частка країн, що проводять спільну оцінку на міжнародному рівні збільшилася в 2013 р. порівняно з 2010 р. на 24% та становила 59%. Проблеми в реалізації принципу взаємної підзвітності науковці пояснюють «відсутністю зворотного зв'язку та конструктивного діалогу щодо недоліків і переваг того чи іншого заходу, що унеможливорює підвищення ефективності сприяння і

Таблиця 1

Виконання цільових показників Пусанського плану партнерства

Індикатор	Цільовий показник 2015 р.	Виконання	
		2010 р.	2013 р.
1. Сфокусованість співпраці щодо сприяння розвитку на результатах оцінки пріоритетів країн, що розвиваються			
Ступінь використання результатів оцінки інформації про співпрацю	Усі учасники сприяння розвитку використовують результати оцінок країн щодо співпраці у сфері сприяння розвитку	-	Занадто короткий термін для оцінки.
2. Максимальне залучення громадянського суспільства до сприяння розвитку			
Індекс оцінки можливостей	Процес, що безперервно розвивається	-	Занадто короткий термін для оцінки.
3. Рівень залученості й внеску приватного сектору в сприяння розвитку			
	Процес, що безперервно розвивається	-	Занадто короткий термін для оцінки.
4. Доступність інформації про співпрацю щодо сприяння розвитку			
	Виконання стандарту доступності електронних публікацій своєчасної та всеосяжної інформації про співробітництво	-	Провайдер публікує дані раз на рік та надає 50% необхідних даних.
5. Посилення передбачуваності співпраці щодо сприяння розвитку (індикатор Паризької декларації)			
а) щорічно: частка допомоги, яка була виділена в запланованому році;	Скоротити розрив допомоги, яка була запланована та не виділена вдвічі (базовий рік 2010).	79%	84%
б) середньостроково: частка допомоги, яка включена в план надання допомоги на рівні країни	Скоротити розрив допомоги, яка була запланована та не виділена вдвічі	-	Перспективний план загального обсягу фінансування: 83% – 2014 р., 70% – 2015 р., 57% – 2016 р.
6. Включення допомоги в бюджет, підконтрольний парламенту (індикатор Паризької декларації)			
% допомоги в щорічних бюджетах, прийнятих законодавчими органами країн	Скоротити вдвічі обсяг допомоги, яка не враховується в бюджеті (збільшити% допомоги, яка враховується в бюджеті до 85%).	57%	64% Тільки сім країн досягли або близькі до досягнення 85%.
7. Взаємна підзвітність акторів щодо співпраці у сфері сприяння розвитку на основі інклюзивного аналізу (індикатор Паризької декларації)			
% країн, що беруть участь у спільній оцінці рівня виконання узгоджених зобов'язань	Усі країни, що розвиваються, повинні проводити спільну оцінку на міжнародному рівні	-	59%
8. Гендерна рівність і посилення впливу жінок			
% країн, в яких існують системи з моніторингу виконання рішень з гендерної рівності та прав жінок	Усі країни, що розвиваються, мають системи з моніторингу виконання рішення з гендерної рівності та прав жінок	-	1/3 країн
9. Зміцнення й використання інститутів країн, що розвиваються (індикатор Паризької декларації)			
а) якість систем управління державними фінансами (УДФ) в країнах;	Половина країн піднімає як мінімум одну оцінку (напр., 0,5 пунктів) за шкалою виконання УДФ/ОПК (оцінка інститутів і політики країни)	-	-
б) використання країнами систем УДФ і систем закупівель	Скорочення розриву [як і в Паризькій декларації – на 2/3 за умови ОПК ≥ 5 ; або на 1/3 за умови ОПК від 3.5 до 4.5]	48%	49%
10. Незв'язаність допомоги розвитку (індикатор Паризької декларації)			
% повністю незв'язаної допомоги	Процес, що безперервно розвивається	77%	79%

Джерело: [17]

своєчасне коригування курсу проекту або програми допомоги; відсутність підзвітності, зворотного зв'язку і системи комплексної оцінки досягнутих результатів та їх реального внеску в розвиток, що поглиблюється низьким рівнем відповідальності як донорів, так і бенефіціарів за довгострокові наслідки реалізації проектів» [18, с. 107].

Індикатор 8. Індикатор дозволяє відстежувати число країн, що мають системи для контролю за асигнуваннями на гендерну рівність і посилення впливу жінок та забезпечують публічну доступність бюджетної інформації. Частка країн, в яких існують системи з моніторингу виконання рішень з гендерної рівності та прав жінок, в 2013 р. становила 34%.

Індикатор 9а. Показник якості систем управління державними фінансами (УДФ) в країнах розраховується на основі оцінки Світового банку інститутів і політики країни (ОПК) в діапазоні балів від 1,0 (найнижчий) до 6,0 (високий). Чим вищий бал, тим надійніший є бюджет країни й фінансові системи управління. Якість систем управління державними фінансами (УДФ) повинна відповідати критеріям, встановленим Світовим банком: 1) всеохоплюючий та достовірний бюджет, пов'язаний з пріоритетами політики; 2) ефективна система фінансового управління, що гарантує виконання бюджету належним чином; 3) своєчасна та достовірна бухгалтерська та податкова звітність.

За останніми результатами ОПК Світового банку якість систем управління державними фінансами 33 країн, які приймали участь у моніторингу, у 2012 р. залишилась на рівні 2010 р.: високий бал (від 4 до 4,5) отримали 8 країн, що становило 24%, середній бал (від 2 до 3,5) – 25 країн (76%). До країн, що зберегли високий показник відносяться Вірменія, Буркіна-Фасо, Кабо-Верде, Косово, Республіки Молдова, Мозамбік і Руанда. Не дивлячись на позитивні тенденції, за даними Світового банку національні бюджети 77 із 100 розвинутих країн та країн, що розвиваються, не відповідають основним стандартам прозорості. Використання інноваційних підходів (наприклад, «гарячих ліній» для повідомлення про проблеми з наданням послуг, публічних слухань для збору відгуків щодо запропонованої бюджетної політики) допоможе зробити більш доступними дані бюджету для громадян.

Індикатор 9б. Індикатор використання країнами систем УДФ і систем закупівель дозволяє виявити ступінь розподілу фінансування державного сектору через національні процедури виконання бюджету, фінансової звітності, аудиту, закупівель. В цілому використання країнами систем УДФ і систем закупівель, що залежить від якості систем, вимірюваних індикатором 9а, залишилось на рівні 2010 р. – 49%. Обсяги фінансування, що відповідає встановленим вимогам, збільшили Корея (з 14% до 45%), Італія (з 34% до 56%), Данія (58%-76%), Франція (61%-78%). Деякі країни, навпаки, зменшили використання систем УДФ і систем закупівель: Швеція (з 71% до 49%), Нідерланди (з 70% до 52%), Великобританія (з 75% до 59%), Австрія (з 43% до 28%). Високі показники за цим індикатором мають Бангладеш, Кот-Д'івуар, Ямайка, Кенія, Кірібаті, Маршаллові острови, Федеративні Штати Мікронезії, Непал, Ніуе, Палау, Перу, Філіппіни, Руанда, Самоа, Танзанія та В'єтнам

(від 60% до 94%). Відсутність прогресу в досягненні зміцнення та використання інститутів країн, що розвиваються, свідчить про проблеми в використанні національних систем, які мають важливе значення для забезпечення цілісності, дієвості та ефективності урядів та сприяння довгостроковій стійкості зусиль у сфері розвитку. На думку таких науковців, як С. Ределет, М. Клеменс та Р. Бхавнані, «зусилля, направлені на зміцнення інститутів можуть підвищити віддачу від допомоги та сприяти країнам ефективно освоювати більший обсяг допомоги» [4, с. 20].

Індикатор 10. Частку незв'язаної допомоги в загальному обсязі двосторонньої допомоги збільшили Італія (з 58% до 82%), Іспанія (з 64% до 83%), ЄС (з 48% до 66%), Корея (з 32% до 49%), Швейцарія (з 85% до 93%). Незв'язана допомога Австралії, Ісландії, Ірландії, Норвегії, Великобританії, як і в 2010 р., становила 100%. Декілька країн зменшили частку: Греція з 48% у 2010 р. до 6% у 2013 р., Австрія – з 58% до 37%, Португалія – з 43% до 25% відповідно. Середній показник отриманої незв'язаної допомоги країнами в 2013 р. становив 79%, при цьому 34 країни одержали більше 80% такої допомоги. Найнижчі показники мають Косово (27%) та Албанія (33%), Конго (41%). Небажання країн-донорів підвищувати частку незв'язаної допомоги пояснюється тим, що вони нерідко орієнтуються на свої політичні та комерційні інтереси, які не завжди збігаються з пріоритетами країни-одержувача допомоги.

Висновки і пропозиції. Отже, за результатами аналізу виконання країнами цільових показників Пусанського плану партнерства можна зробити висновки про досягнення деякого прогресу в зобов'язаннях країн щодо доступності інформації про співпрацю щодо сприяння розвитку; посилення передбачуваності співпраці; включення допомоги в бюджет, підконтрольний парламенту; взаємної підзвітності акторів; гендерної рівності й посилення впливу жінок; незв'язаності допомоги розвитку. Разом з тим існують проблеми в зміцненні й використанні інститутів країн, що розвиваються: застосування країнами систем УДФ і систем закупівель, що є одним з ключових елементів зусиль в побудові ефективних інститутів, залишилось у 2013 р. на рівні 2010 р. – 49% (в першу чергу, через неналежну якість систем). Установи державного сектору відіграють важливу роль в підтримці розвитку через сприяння зростанню, наданню послуг, скороченню нерівності та створенню сприятливих політичних і соціальних умов для сталого розвитку. Крім цього, зусилля, направлені на зміцнення інститутів дозволять країнам ефективно освоювати більш великі обсяги допомоги.

Для підвищення ефективності зовнішньої допомоги необхідно зменшити її фрагментарність, що збільшить передбачуваність допомоги; налагодити діалог між донорами та реципієнтами щодо визначення результатів проектів (недоліків та переваг) та посилити відповідальність усіх сторін за довгострокові наслідки реалізації проектів, що дозволить реалізовувати принцип взаємної підзвітності; орієнтуватися на потреби та пріоритети країн-реципієнтів, а не на політичні інтереси донорів, що сприятиме зменшенню зв'язаної допомоги та посиленню зацікавленості країн у використанні фінансових коштів.

Список літератури:

1. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development: Resolution adopted by the General Assembly on 25 September 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.un.org
2. Монтеррейский консенсус Международной конференции по финансированию развития [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/monterrey.shtml
3. Йоханнесбургская декларация по устойчивому развитию [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/decl_wssd.shtml
4. Radelet S., Clemens M., Bhavnani R. Aid and Growth Finance & Development. – September, 2005. – 45/3. – P. 16-20.
5. Burnside C., Dollar D. Aid, Policies and Growth / The American Economic Review, Vol. 90, № 4 (Sep., 2000). – P. 847-868.
6. Easterly W. Freedom versus Collectivism in Foreign Aid / Economic Freedom of the World: 2006 Annual Report <http://www.cato.org/>
7. Sachs J. The End of Poverty: Economic Possibilities for Our Time (Penguin USA, 2005).
8. Мавланов И. Р. Дипломатия содействия международному развитию / И. Р. Мавланов // Вестник МГИМО. – 2011. – № 6. – С. 107-118.
9. Зайцев Ю. К. Проблемы эффективности содействия международному развитию: теоретические и практические аспекты / Ю. К. Зайцев // Вестник международных организаций. – № 3(34). – 2011. – С. 105-117.
10. Капица Л. М. Роль помощи международному развитию в достижении целей и задач, поставленных в Декларации тысячелетия / Л. М. Капица // – Вестник МГИМО Университета. – 2012. – № 2. – С. 39-46.
11. Римская декларация по вопросам согласования [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org>
12. Парижская декларация по повышению эффективности внешней помощи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/>
13. Аккрская программа действий [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://siteresources.worldbank.org/>
14. Четвёртый форум Высокого уровня по повышению эффективности внешней помощи, Республика Корея, Пусан, 29 ноября – 1 декабря 2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.cu4eu.by/>
15. Paris Declaration Monitoring Survey: What the Results Tell Us, and What they Don't [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukan.org.uk/>
16. Proposed indicators, targets and process for global monitoring of the Busan partnership for effective development co-operation [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.undp.org/>
17. Making Development Co-operation More Effective 2014 Progress Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oecd-ilibrary.org/>
18. Нуршаихова А. Ж. Обязательства «Группы восьми» в области развития и их значение для стран Центральной Азии / А. Ж. Нуршаихова // Вестник международных организаций. – 2009. – № 3 (25). – С. 98-108.

Кожухова Т.В.

Криворожский экономический институт
ГВУЗ «Криворожский национальный университет»

ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ВНЕШНЕЙ ПОМОЩИ: АНАЛИЗ ВЫПОЛНЕНИЯ ЦЕЛЕВЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ПУСАНСКОГО ПЛАНА ПАРТНЕРСТВА

Аннотация

Рассмотрены основные принципы повышения эффективности внешней помощи. Проанализировано выполнение целевых показателей по индикаторам Пусанского плана партнерства для эффективного сотрудничества в целях развития. Исследованы самые высокие и самые низкие показатели Пусанского плана партнерства в разрезе стран. Выявлено отсутствие прогресса в достижении укрепления и использования институтов развивающихся стран. Определены меры по повышению эффективности внешней помощи.

Ключевые слова: внешняя помощь, эффективность внешней помощи, Парижская декларация, Пусанский план партнерства, устойчивое развитие

Kozhukhova T.V.

Kryvyi Rih Institute of Economics
SHEE «Kryvyi Rih National University»

IMPROVING AID EFFECTIVENESS: ANALYSIS OF THE IMPLEMENTATION OF THE TARGETS BUSAN PARTNERSHIP FOR EFFECTIVE DEVELOPMENT CO-OPERATION

Summary

The main principles for improving aid effectiveness have been describes. The targets for the indicators Busan partnership for effective development co-operation have been analyzed. The highest and the lowest targets Busan partnership for effective development co-operation in the context of the countries have been studied. The lack of progress in achieving the strengthening and use of institutions in developing countries has been identified. Measures to improve aid effectiveness have been defined.

Keywords: foreign aid, aid effectiveness, Paris Declaration, Busan partnership plan, sustainable development